

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Osen kommune
Kommunehuset
7740 STEINSDALEN

Deres ref.
1218/2017/X31/4RLE

Vår ref.
17/2926

Dato
24.05.2017

Klage fra Osen kommune over Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i Trøndelag politidistrikts lokale struktur

Justis- og beredskapsdepartementet viser til klage av 7. mars 2017 fra Osen kommune. Videre vises det til Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 om endringer i politidistriktets lokale struktur i forhold til Osen kommune:

«Sammenslåing av lensmannsdistriktene Namsos og Fosnes, Grong, Lierne, Nærøy, Bindal, Vikna, Leka, Overhalla, Namdalseid, Flatanger, og del av Bjørnør lensmannsdistrikt (del som dekker Osen kommune), til Namdal politistasjonsdistrikt. Politistasjonsdistriktet har følgende tjenestesteder: Namsos politistasjon, Grong lensmannskontor, Lierne lensmannskontor, og Nærøy lensmannskontor».

Politidirektoratet har i brev av 23. mars 2017 oversendt klagen fra Osen kommune til Justis- og beredskapsdepartementet, med kopi til Osen kommune og Trøndelag politidistrikt. I direktoratets oversendelse er det opplyst at klagen fra Osen kommune er blitt forelagt for berørte kommuner, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 5 annet ledd.

1. Bakgrunn

Nærpolitireformen, Prop. 61 LS (2014-2015), ble godkjent i statsråd 6. mars 2015 og oversendt Stortinget for behandling. Proposisjonen ble vedtatt, med noen endringer, 10. juni 2015, jf. Innst. 306 S (2014-2015) og Innst. 307 L (2014-2015). Det overordnede målet med nærpolitireformen er blant annet i Innst. 306 S (2014-2015) uttrykt slik:

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Jan Inge Helgheim
22 24 55 91
jan-inge.helgheim@jd.dep.no

«Målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer».

Justis- og beredskapsdepartementet har i henhold til dette gitt Politidirektoratet fullmakt til å fastsette politidistriktenes inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikt, og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontor og politistasjoner.

Som en del av nærpoltireformen, har politimesterne utredet og foreslått endringer i politidistriktenes lokale struktur, med sikte på å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Politimesternes forslag er blant annet basert på forutgående involvering av kommuner og politiets tjenestemannsorganisasjoner lokalt.

Politimesternes tilrådninger ble oversendt til Politidirektoratet 15. desember 2016. Politidirektoratet har deretter 13. januar 2017 besluttet ny lokal organisering av norsk politi.

Politidirektoratets avgjørelser om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen, jf. forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 1.

2. Anførsler fra kommunen

I brev av 7. mars 2017 fra Osen kommune er det blant annet opplyst at det klages på lokal prosess og vedtak om nedleggelse av Bjørnør lensmannskontor, med kontorsted kommunehuset i Osen.

Klagen er begrunnet med de resultatene en gjennomført prosess vil medføre, og kommunen er av den oppfatning at nærpoltireformens mål ikke kan nås med nedleggelse av lensmannskontor.

Kommunen etterlyser også en avklaring på hvordan politiet skal ha bedre kapasitet til å forebygge og trygge innbyggerne når politiet sentraliseres i Namsos. Osen kommune stiller også spørsmål ved hvordan politiet skal kunne utvikle kompetanse og et effektivt nærpolti når nærmeste politi vil befinne seg på Namsos og omkringliggende områder. Kommunen mener at alt av fagmiljø i politiet blir borte.

Osen kommune er også opptatt av «sårbare grupper» av brukere, som ikke nødvendigvis behersker lange reiser, digitale løsninger og andre faktorer som endring av kontorstruktur vil medføre. Videre er det fremholdt at nedleggelse av lokalt lensmannskontor i Osen også vil gå ut over etablert samarbeid skole/barnehage som i dag fungerer godt. Ut over dette er det fremholdt at lokalkunnskapen og lokal forståelse vil bli borte.

Osen kommune er også opptatt av de avstander som vil oppstå ved nedleggelse av Bjørnør lensmannskontor. Det vil ikke finnes tilstedeværende politi mellom Namsos og Åfjord, med en avstand på 137 km mellom tjenestestedene. For innbyggerne vil dette ikke være en god løsning for utføring av påkrevde, og til tider nødvendige polititjenester. I tillegg har Osen kommune fremholdt at endringen i lokal struktur vil gi uforsvarlige polititjenester i den travleste turistsesongen (påske-høst), og kommunen anser det som uforsvarlig å ha så store geografiske områder uten tilstedeværende politi, både på land og sjø.

3. Anførsler fra berørte kommuner

Politidirektoratet har opplyst at det ikke har kommet synspunkter på Osen kommunes klage fra noen av de 49 kommunene i Trøndelag politidistrikt.

4. Politidirektoratets vurdering

Politidirektoratet har i brev av 23. mars 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet redegjort for vurderingsgrunnlaget og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sin tidligere avgjørelse i forhold til Osen kommune.

Politidirektoratet har vist til at avgjørelsen av 13. januar 2017 om innlemming av Osen kommune i et nytt Namdal politistasjonsdistrikt og nedleggelse av Bjørnør lensmannskontor som tjenestested, var basert på tilrådning fra politimesteren i Trøndelag politidistrikt. Politimesterens tilrådning er basert på politifaglige vurderinger og en lokal prosess, med involvering av kommuner og tjenestemannsorganisasjoner.

Videre er det vist til at direktoratet har vurdert innspillene og synspunktene som har fremkommet, både i klagen fra Osen kommune og politimesterens synspunkter i brev av 17. mars 2017. Politimesteren har beskrevet hvordan politiets tjenester skal ivaretas i Osen kommune når lensmannskontoret sammenslås, og Politidirektoratet har etter dette lagt til grunn at politimesteren har gjort gode politifaglige vurderinger i tråd med nærpoltireformens målsettinger.

Politidirektoratet har etter dette konkludert med at det ikke foreligger nye opplysninger som gir grunnlag for å fravike de vurderinger som ligger til grunn for tilrådingen fra politimesteren i Osen politidistrikt om endringer i den lokale strukturen i Trøndelag politidistrikt.

5. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering og avgjørelse

Klagen er fremsatt i henhold til forskrift av 22. juni 2016 om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten. Av forskriften § 1 fremgår at kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur kan påklage denne til Justis- og beredskapsdepartementet.

Videre fremgår det av forskriften at Justis- og beredskapsdepartementet kan treffe ny avgjørelse eller oppheve direktoratets avgjørelse helt eller delvis og sende saken tilbake til direktoratet til ny behandling, jf. forskriften § 6 første ledd.

For øvrig gjelder forvaltningsloven kapittel II og III og alminnelige regler om god forvaltningsskikk for departementets klagebehandling, jf. forskriften § 7.

Politidirektoratet har i sin oversendelse til departementet redegjort for den forutgående prosessen for dette i Trøndelag politidistrikt. Det fremkommer her blant annet at politimesteren i Trøndelag har hatt en omfattende lokal prosess med involvering av kommunene, i tillegg til tjenestemannsorganisasjonene.

Osen kommune har i klagen blant annet anført at nærpolitireformens mål ikke kan nås dersom Bjørnør lensmannskontor blir lagt ned. Departementet vil i den forbindelse vise til at Bjørnør lensmannskontor i dag tilhører driftsenhet nord i tidligere Nord-Trøndelag politidistrikt og har pr. i dag to ansatte, lensmann og en sivil ansatt. Lensmannskontoret har åpent for publikum mandag til fredag i tidsrommet 08.30 - 15.00. Politimesteren har fremholdt at lokalstruktur må endres for å frigjøre ressurser. Det er mange små enheter i Trøndelag som krever ressurser for å ivareta åpningstider på lensmannskontorene. En reduksjon i antall små enheter vil frigjøre ressurser som kan benyttes til å styrke vakt og beredskap.

Den publikumsrettede virksomheten skal kunne løses av politipatruljer, noe som vil medføre bedre publikumsservice enn i dag. Politipatruljer vil også gi kortere responstid, fordi politiet gjennom kunnskapsbasert tjenesteplanlegging i større grad vil kunne være der hendelser skjer og ved behov.

Departementet mener at etablering av større tjenesteenheter vil legge til rette for mer hensiktsmessig polititjeneste gjennom blant annet omdisponering av mannskaper til operativ tjeneste. Videre mener departementet som Politidirektoratet at kommunens innsigelse med hensyn til avstander mellom tjenestestedene får mindre betydning ettersom patruljevirkosomheten blir styrket.

Osen kommune har også anført at politiet vil være for langt unna innbyggerne i Osen når hendelser skjer. Av politimesterens tilrådning fremgår blant annet følgende: «Økt patruljering og beredskap i hverdagen er først og fremst avhengig av antall patruljer og ikke avhengig av tjenestesteder». Etter departementets vurdering vil flere politipatruljer

kunne øke mulighetene for at politiet responderer raskere på hendelser. Politimesteren har for øvrig fremholdt at Osen kommune totalt sett vil få et tjenestetilbud som vil være bedre enn dagens. De endringene som er besluttet for Trøndelag politidistrikt vil etter departementets vurdering legge til rette for at de sentrale kravene til polititjeneste som er beskrevet i Prop. 61 LS (2014-2015) og Innst. S 306 (2014-2015) kan ivaretas på en god måte.

Osen kommune har også anført at lokalkunnskap er viktig og at denne vil bli svekket. Departementet vil bemerke at politikontakten i den nye politistrukturen vil få en sentral rolle i samspillet mellom driftsenheten, politistasjonsdistriktet og kommunen.

Departementet mener at politikontakten, som vil være etablert innen 15. juni 2017 i samtlige kommuner, på en god måte vil bidra til at politiet jobber tettere og mer strukturert sammen med hver kommune, herunder opparbeide seg god lokalkunnskap om kommunen.

For øvrig bemerkes at Osen kommunes anførsel om at brannvesenet må ivareta politioppgaver når lensmannskontoret legges ned, bygger på en antakelse om at lensmannen alltid er tilstede og rykker ut selv til ulykker og hendelser som krever skadestedsledelse. Lensmannen er eneste tjenestemann på Bjørnør lensmannskontor, og beredskapssituasjonen er som en følge av det nokså sårbar.

Berørte kommuner har blitt forelagt klagen i henhold til forskriften § 5 annet ledd.

Departementet finner etter en samlet gjennomgang og vurdering av de opplysninger som er lagt frem i saken, ikke grunnlag for å omgjøre Politidirektoratets avgjørelse om ny tjenestestedsstruktur for Osen kommune i Trøndelag politidistrikt. Politidirektoratets avgjørelse av 13. januar 2017 opprettholdes.

Klagen tas ikke til følge.

Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages, jf. forskrift om klageordning for kommuner som berøres av ny tjenestestedsstruktur i politi- og lensmannsetaten § 6 annet ledd.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur